

que lamento de TV3 és la insistència indiscriminada amb què l'utilitzen a tort i a dret. En segons quins diàlegs i situacions, i en segons quins nivells culturals, el *vinga!* sona vulgar i agressiu, i pot ser substituït fàcilment per més d'una alternativa, no sols amb mots més o menys sinònims com *va, apa, au, som-hi*, sinó també amb altres de significació no rigorosament paral·lela, tota vegada que el *vinga!* també l'usen a TV3 amb significacions diverses. Posem per cas: *Vinga; no em diràs que no pots*, per *Vaja....* o: *Vinga, ves amb què surts*, per *Home (o dona)....* o: *vinga: anem-hi*, per *Saps què?, anem-hi;*

L'altre cas que apporto és mixte, és a dir que inclou incorrecció gramatical i empobriment de lèxic. Es tracta de la forma contreta *sisplau* -que potser es deu escriure *-si's-plau-* que a TV3 s'aplica contínuament, tant si el personatge que parla es dirigeix a algú a qui tracta de vós, com de vostè o de tu. Tant, doncs, si hagués de ser *si et plau*, com *si li plau*, com *si us plau*, com *si els plau*, concordància que evitaria almenys la monotonia de la seva repetitiva audició. Això deixant de banda que la frase feta incorporada per TV3 no figura als diccionaris normatius més usuals, com si en català no tinguéssim altres formes alternatives per expressar aquella mateixa idea sense haver de sentir a cada pas el diftong de *plau*: per *favor, vols?, si vols, si pots*. I fins *fes-me el favor*, o *fes-me la mercè* per donar més varietat en casos en què no està en pantalla el rostre del personatge i no cal preocupar-se per la sincronització de la frase amb el moviment labial.

Són minúcies, ho admito, però és sensible que esquitxin el bon to general del nostre ens televisiu.

I encara podríem referir-nos a la fonètica. Hi pot haver diferències que obeeixin a la diversitat de procedència geogràfica dels actors o dobladors, però com s'explica que tots, o la majoria, dels noiets i noiotes que surten en els programes dramàtics i en els spots publicitaris, o que els doblen, no pronuncien correctament la *a àtona*?. Això amb els adults no passa. D'on els recluten els nens i nenes de la TV3?

No sé si el Congrés de la Llengua, que quan escric aquest article encara s'ha de celebrar, descenderà a qüestions d'aquestes. Però, pensem una cosa. Allò que es consolidi a través de la televisió no hi haurà ningú capaç de caguir-ho.

Objectiu final: normalitat en l'ús del català

per Pere Font i Grasa

Estem vivint els inicis d'un fet que pot ser històric: la convocatòria del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana. El I Congrés, celebrat l'any 1906, va conduir a la fixació de les bases ortogràfiques i gramaticals que propiciaren una posterior desenvolupament de la nostra llengua. Fou, de fet, el punt de partida de la lingüística i la filologia catalanes.

UNA VEU PER AL MÓN
Obrin serens la nostra parla
als mils parlars del món amic
amb les clarors d'un verb antic.

Vora la mar i al peu dels cims,
durs al treball, per terra endins
solquem el pla que volem lliure
oberts a tots, viure i coniuere

J.V. FOIX

És el text de l'himne oficial del 2on. Congrés Internacional de la Llengua Catalana 1986
(musicat per J.L.L. Moraleda).

■ A les principals ciutats de parla catalana s'han repartit milers i milers de rètols amb les especials característiques que configuren la riquesa idiomàtica. A Barcelona-capital l'han enganxat a les parades del bus.

El Dr. Badia i el Sr. Espar Ticó (setè i vuitè), començant per l'esquerra del lector, durant la presentació als directors dels medis de comunicació de Barcelona del programa definitiu del Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana.

El president del Congrés, Dr. Badia i Margarit, catedràtic i fins fa unes setmanes Rector de la Universitat de Barcelona, ens explica quins són els objectius que hom pretén assolir: "La llengua catalana s'ha de projectar amb naturalitat de cara a les noves generacions. S'ha de fer conèixer més i acréixer el seu pas com a llengua de creació cultural".

Com és sabut, la llengua catalana ocupa un setantè lloc entre les més parlades del món (n'hi ha més de 2.000) i, ha d'aprofitar degudament tots els avanços tecnològics per a difondre's. "El moment actual -ens recorda el Dr. Badia- es caracteritza per la recuperació del sentit de la llibertat individual i col·lectiva, pel respecte al dret dels pobles a utilitzar amb normalitat la seva llengua".

És evident que malgrat tots els esforços la llengua encara ha de lluitar portes endins per assolir un domini arran de carrer: "El català ha d'aconseguir tot l'espai que li pertoca a la indústria i al comerç, als mitjans de comunicació, al món de la ciència, de la recerca, del treball, de la cultura, del lleure, de l'esport, de les arts, de l'administració. L'objectiu final ha de ser l'absoluta normalitat en l'ús del català a tots els Territoris on aquest és la llengua pròpia i en tots els seus nivells". És la veu del catedràtic de Llengua. És la veu de l'experiència intel·lectual. És la veu del president del Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana.

Internacional, sí, perquè ara, vuitanta anys després, les principals institucions culturals i acadèmiques dels territoris on es parla la llengua catalana: Andorra, Aragó, l'Alguer, País Valencià, Illes Balears, Catalunya i Catalunya Nord, des de les universitats fins l'Institut d'Estudis Catalans, des de fundacions a associacions culturals, tant nacionals com internacionals, convoquen aquest segon Congrés, per estudiar amb rigor científic la situació actual de la nostra llengua: "És molt important -subratlla el Dr. Badia- que des de tot el teixit social es donin respostes creatives a situacions concretes i es potenciïn els processos de normalització endegats per les respectives administracions".

UNA TASCA POPULAR

És una tasca dels científics i dels lletraferrits? "No, millor dit: No només de la gent preocupada per rigor doctoral de la llengua. La tasca és de tot un poble. Ací rau el fet de

la participació com "Empreses Congressistes" amb aportacions econòmiques; com també el fet d'oferir un racó de la llar com alberg d'alguna de les nombroses personalitats -catalanòfils o no- que acudirán als actes centrals dels mesos d'abril/maig". En aquest sentit la Secretaria General del Congrés (Provenza, 288, de Barcelona) treballa aferrissadament per coordinar una reunió d'aital volada.

LA VOSTRA OPCIÓ

Vàrem acudir a la cita de la premsa amb els directius que mouen aquest Segon Congrés per saber-ne altres detalls: Com per exemple l'opció de congressista "personal", que pot col·laborar amb una aportació econòmica des de cinc mil fins a mig milió de pessetes. Com a senzill "congressista de número" a "Congressista de Mèrit Especial", així amb majúscules...

El Dr. Badia i el Secretari General Sr. Espar Ticó ens expliquen gran quantitat de detalls i llegeixen la corrua d'actes repartits per totes les terres on es parla la llengua catalana, i que hem intentat resumir. Si aquells dos grans protagonistes del Primer Congrés: Mn. Alcover i Pompeu Fabra aixequessin el cap, comprovarien com, d'entrada les possibilitats de divulgació s'han multiplicat a límits impensables. Com ara ja no cal fer un diccionari de normes perquè la tasca, com ens explica Espar Ticó, va pels camins de l'ordinador ja que, per exemple, durant el Segon Congrés l'empresa Hispano Olivetti llançarà al mercat un ordinador amb tipologia catalana presa al seu cervell informatitzat. Com, per exemple, es pot divulgar el Congrés mercès a una tele autonòmica absolutament catalana i a una primera o segona cadena estatals que també emet estones en català i amb multitud d'emissores de ràdio institucionals autonòmiques, institucionals estatals o bé institucionals municipals, que han augmentat "l'oferta lingüística". ■

RIBAS

ÓPTICA DE QUALITAT

Avgda. Barberà, 399
Tel. 710 04 82

Pedregar, 16
Tel. 725 65 60

Via Massagué, 32
Tel. 725 13 36

Notes sobre Miquel

per Pere Roca i Garriga

De la presència del jove intel·lectual valencià Miquel Duran i Tortajada a la nostra ciutat a principis de segle, no en sabem el motiu, i potser tampoc no és ara el moment d'escatir-lo. El fet que m'interessa de senyalar és que en crear-se, l'any 1910, el "Diari de Sabadell", li fou confiada la direcció d'aquest periòdic "autonomista" que venia a suplir, amb una base ideològica més ampla i amb una nova orientació, "Acció Catalana", diari "nacionalista" eixit del Centre Català l'any 1907 i que, dirigit per Domènec Saló Salas, només s'havia aguantat un parell d'anys. En fou director actiu i molt dinàmic, fins a l'any 1916. (Diguem, de passada, que curiosament tampoc no són sabadellencs els seus dos primers successors: Joan Arús i Colomer -director de 1916 a 1919- era, com sabem, de Castellar del Vallès, i Josep M^o Castellet i Pont -idem del 1919 al 1929- era olotí).

Em sembla interessant de senyalar que, degut a la naturalesa valenciana del seu director, el "Diari de Sabadell" dels primers sis anys respira un marcat valencianisme, cosa que els lectors d'aleshores devien trobar natural, però que a nosaltres, francament, ens fa una mica estrany i no ens explicariem si no sabéssim la procedència de Duran i Tortajada. Fullejant el Diari un hom té la impressió que, fora de Sabadell, i exceptuant Barcelona i Madrid que per raons òbvies ocupen el lloc que els pertoca, el punt més important de la península sigui la ciutat de València i la regió valenciana. Ens desorienta el fet que a les seves pàgines sovintegin extenses cròniques i notícies del País Valencià i apareguin amb assiduitat col·laboracions d'escriptors d'aquella àrea, com Daniel Martínez Ferrando, Francesc Palència, Pere Bonet Alcantarilla, així com el relleu que hom hi dona a la mort del poeta Teodor Llorente (any 1911), als Jocs Florals de València (1912), a la creació d'una Biblioteca Valenciana Popular (any 1913) i a tants d'altres fets i efemèrides d'aquelles terres. Aquesta copiosa presència valenciana contrasta amb l'escassa atenció que dedica a la resta dels Països Catalans.

No vol dir això que el "Diari de Sabadell" d'aquells anys no sigui molt sabadellenc i molt català. A les seves pàgines apareixen sovint composicions poètiques de Ramon Ribera, Joan Arús,